בס"ד. י"א ניסן, ה'תשל"ד

(הנחה בלתי מוגה)

בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים שנאמר[1] כו' בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים[2]. והנה, הפירוש הפשוט בזה, וכן הוא להלכה[3], שחיוב האדם בכל דור להראות את עצמו כאילו הוא (בעצמו) עתה יוצא משעבוד מצרים, הוא ביום חמשה עשר בניסן. אבל כ"ק אדמו"ר הזקן מבאר חיוב זה בתניא[4], בהוסיפו (אחרי התיבות בכל דור ודור) גם ובכל יום ויום, והיינו שהחיוב לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים הוא לא רק בט"ו בניסן, אלא גם בכל יום ויום. וזה מתאים[5] עם פס"ד המשנה בברכות[6] מזכירין יציאת מצרים בלילות כו' שנאמר[7] למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך, ימי חייך הימים, כל ימי חייך הלילות. ומסיים ימי חייך העוה"ז, כל ימי חייך להביא לימות המשיח, שלכן, גם בימות המשיח יזכירו יציאת מצרים.

ב) **ועפ"ז** מובן שבהענין דיציאת מצרים ישנם כמה דרגות. דלכל לראש ישנו הענין דיציאת מצרים כמו שהי' בפעם הראשונה, שאז היתה היציאה ממצרים בפועל ובפשטות. ולאח"ז ישנה המצוה דזכירת יציאת מצרים בכל שנה ושנה, בחמשה עשר בניסן (ומתחיל מהקרבת קרבן פסח בערב חמשה עשר בניסן), והמשכו במשך שבעת ימים מצות תאכלו[8], שזהו הזכרון דיצי"מ שהי' בפעם הראשונה. ועז"נ חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים, שחיוב זה הוא בעת הסיפור דיצי"מ בשעת אמירת ההגדה, שזהו בליל ט"ו ניסן, וכמו שדרשו[9] ממ"ש בעבור זה, בעבור זה לא אמרתי אלא בשעה שיש מצה ומרור מונחים לפניך. ונוסף לזה ישנו הענין דיצי"מ כמו שהוא בכל

---

1) בא יג, ח.
2) הגדה של פסח. מפסחים קטז, ב (במשנה).
3) שו"ע אדה"ז או"ח סתע"ב ס"ז — מרמב"ם הל' חמץ ומצה פ"ז ה"ו.
4) ריש פרק מז.
5) ראה מכתב י"א ניסן תשכ"ח (אג"ק חכ"ה ע' קל). וראה לקו"ש חי"ב ע' 39 ואילך.
6) יב, ב.
7) ראה טז, ג.
8) בא יב, טו.
9) הגש"פ פיסקא "יכול מראש חודש", ממכילתא עה"פ בא יג, ח.

יום ויום, שזהו״ע דק״ש[10]. ואף שבכתוב נאמר בעבור זה גו׳, הרי כשם שישנו הענין דבעבור זה גו׳ בשעה שמצה ומרור מונחים לפניך בגשמיות כפשוטו, כמו כן ישנו הענין דמצה ומרור (ויתירה מזה, פסח מצה ומרור[11]) מונחים לפניך ברוחניות, ולכן ישנו הענין דיצי״מ בכל יום ברוחניות, כיון שגם בכל יום ישנו הענין דבעבור זה גו׳ בשעה שמצה ומרור מונחים לפניך ברוחניות. ועוד ענין ביצי״מ העולה על כולנה, שגם בימות המשיח, שעז״נ כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות[12], כפירוש הזוהר[13] שלעתיד לבוא יהיו נפלאות אפילו בערך הנפלאות שהיו ביצי״מ, הנה גם אז יזכירו יצי״מ, אלא שזה יהי׳ ענין של טפל[14]. והיינו שביצי״מ ישנם כו״כ דרגות. וזהו כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, שימי צאתך מארץ מצרים הם התחלה ונתינת סיוע בהענין דיצי״מ כמו שהוא בכל שנה בט״ו בניסן, וגם בהענין דיצי״מ כמו שהוא בכל יום שגם אז חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים, ועד שזה נותן כח אפילו בהענין דיצי״מ שבימות המשיח, דמכיון שגם אז יזכירו יצי״מ, והרי זכרון זה הוא ע״פ תורת אמת, הרי מובן מזה שזכרון יצי״מ יפעול איזה ענין אפילו בהמעמד ומצב דאראנו נפלאות שיהי׳ בימות המשיח.

וצריך להבין, דהנה, מעלת ימות המשיח גדלה ביותר, כדאיתא במדרש[15] העולם הזה אירוסין היו כו׳ אבל לימות המשיח יהיו נישואין. ובפרט לפי המובא לעיל מ״ש בזוהר שלעתיד לבוא יהיו נפלאות אפילו בערך לימי צאתך מארץ מצרים. ובפרט לפי המבואר בקבלה ובחסידות[16] בפירוש הכתוב[17] ונגלה כבוד הוי׳ וגו׳ פי הוי׳ דיבר, שלעת״ל יהי׳ הגילוי דכבודו ועצמו של מלך מלכי המלכים הקב״ה[18], דאמר מלכא כו׳[19], באשר דבר מלך שלטון[20], ובדבר הוי׳ שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם[21], באופן שראו כל בשר יחדיו כי פי הוי׳ דיבר, שיראו את כח הפועל בנפעל, בשמים וארץ ובכל צבאיהם. ואיך שייך לומר שהזכרון דיצי״מ[22] יהי׳ (ובמילא יפעול איזה ענין) גם בהמעמד ומצב דימות המשיח.

---

10) ראה תניא שם (סז, א).
11) ראה הגש״פ עם לקוטי טעמים כו׳ פיסקא הנ״ל בשוה״ג ד״ה מצה ומרור.
12) מיכה ז, טו.
13) ח״א רסא, ב. וראה אוה״ת נ״ך עה״פ (ע׳ תפו ואילך). וש״נ.
14) ראה גמרא ברכות שם.
15) שמו״ר ספט״ו.
16) ראה המשך תער״ב ח״א ע׳ שנו. ע׳ תנז. ח״ב ע׳ תתקל ואילך. ע׳ תתקצו ואילך [ח״ב ע׳ תפז. ח״ד ע׳ א׳רסא. ח״ה ע׳ א׳שנה ואילך]. סה״מ תש״ד ע׳ 220. ועוד.
17) ישעי׳ מ, ה.
18) נוסח הגדה של פסח.
19) ראה ב״ב ג, ב.
20) קהלת ח, ד.
21) תהלים לג, ו.
22) ראה גם סה״מ תרפ״א ע׳ ריז.

ג) **וידוע** נקודת הביאור בזה, בהקדם שהענין דמצרים הו"ע דמיצרים וגבולים. וזהו ג"כ ההסברה איך אפשר להיות מצרים כפשוטו, ועד למצרים ערות הארץ[23], שההתחלה בזה הוא מהענין דמצרים בקדושה, מצרים מלשון מיצר וגבול, החל מהמיצר וגבול הראשון שהוא צמצום הראשון, שעז"נ[24] ברישא (לפני סדר ההשתלשלות) חשוכא (ענין הצמצום, ורק לאח"ז נעשה) והדר נהורא, הנה צמצום הראשון הוא הנתינת מקום לכך שלאחרי השתלשלות מסכים ופרסאות והבדלות עד לאופן דאין ערוך יוכל להיות המיצרים וגבולים דעוה"ז הגשמי, עוה"ז החומרי, עוה"ז שבו גוברים הענינים של היפך הקדושה[25], ועד שמזה נעשה מצרים כפשוטו, כמבואר בארוכה בכ"מ[26]. ונקודת הענין בזה, שמצד הגבורות שלמעלה, שראשית הגבורות הו"ע צמצום הראשון, הנה מזה נעשה הצמצום, עד לצמצום שאין למטה ממנו, ועד שעי"ז יכול להיות התהוות דדין לא הניין לי[27], שגם זה הו"ע של התהוות.

ועז"נ[28] גם את העולם נתן בלבם, שכל הענינים תלויים בעבודת כל איש מישראל, היינו, שעי"ז שעבודתו היא למעלה ממדידה והגבלה, אזי מתבטלים כל המדידות וההגבלות. והענין בזה, דהנה, עבודת כל איש ישראל צריכה להיות בכל לבבך ובכל נפשך, ויתירה מזה, בכל מאדך[29], היינו, שעבודתו צ"ל למעלה מהמדידות וההגבלות שלו[30], עי"ז שמבטל אותם. ובפשטות, שעובד את השם למעלה מטעם ודעת, מבלי להתחשב עם החשבונות שהעולם עושה עבורו, מה שהשכנים שלו רוצים להכריח עליו, ואינו מתחשב גם עם החשבונות של גופו ונפשו הבהמית, וואָס איז פאַר זיי געשמאַק און וואָס ניט, ואינו מתחשב אפילו עם החשבונות של נפשו האלקית, אלא בידעו שיש ענין הקשור עם אהבת הוי', ואהבת את הוי' אלקיך[29], עושה כל הענינים בשביל הקב"ה ללא מדידות והגבלות. ועי"ז מאיר אצלו הענין דהקב"ה עוזרו[31] ג"כ באופן שלמעלה ממדידה והגבלה, ולכן בכחו וביכלתו דורכברענען את החושך כפול ומכופל, וימש חושך, דארץ מצרים[32], שגם שם יהי' לכל בני ישראל

---

23) מקץ מב, יב.
24) שבת עז, ב.
25) תניא פ"ו (יו"ד, סע"ב), מע"ח שמ"ב ספ"ד.
26) ראה סה"מ עזר"ת ע' קנד. תרפ"א ע' רל. ובכ"מ.
27) ראה ב"ר פ"ג, ז. פ"ט, ב. קה"ר פ"ג, יא.
28) קהלת ג, יא.
29) ואתחנן ו, ה.
30) ראה תו"א מקץ לט, סע"ג ואילך. ובכ"מ.
31) ראה קידושין ל, ב. סוכה נב, ב.
32) בא יו"ד, כא.

הי׳ אור במושבותם[33], עם היותם עדיין בארץ מצרים כפי שהיא במעמד ומצב דוימש חושך. ולא עוד אלא שממלא השליחות שלו לעשות לו ית׳ דירה בתחתונים[34], החל מד׳ אמות שלו, בכל הסביבה שלו ובכל העולם כולו, דחייב אדם לומר בשבילי נברא העולם[35], ע״י עבודתו להאיר בנר מצוה ותורה אור[36] את חלקו בעולם, ועי״ז את כל העולם כולו, שגם שם יתחיל להאיר שיש בעה״ב לבירה זו[37], ועד שפועל שם הענין דעליונים ירדו למטה[38] להיות דירה לו ית׳, ועד שיהי׳ ונגלה כבוד הוי׳ וראו כל בשר יחדיו כי פי הוי׳ דיבר, שרואים את דבר הוי׳ שמהוה מחי׳ ומקיים כל ענין שבעולם [שכן הוא גם עכשיו, כתורת הבעש״ט[39] עה״פ[40] לעולם הוי׳ דברך נצב בשמים, אלא שעכשיו הדבר הוי׳ הוא בהעלם והסתר, וע״י עבודתו הנ״ל נעשה זה בגילוי], ובמילא אין רואים את המדידה וההגבלה של העולם, כי אם את פי הוי׳ אשר דיבר ומהוה את המדידה וההגבלה דהעולם, ועי״ז ווערט אויס מדידה והגבלה, דמכיון שרואים בזה את פי הוי׳, ה״ז מדידה והגבלה דלמעלה שהיא מדידה והגבלה עצמית, ובמילא אינה מדידה והגבלה אמיתית, כמבואר בכ״מ[41]. וזהו ג״כ הביאור במ״ש בתניא שם[10] שהענין דיצי״מ בכל יום הוא בשעת ק״ש, כי הענין דק״ש הוא ואהבת את ה׳ אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך, שזוהי העבודה באופן של יציאה ממצרים וגבולים. וזהו נוסף לכך שבאמירת הוי׳ אחד[42] צריכה להיות הכוונה כפשוטה למסור נפשו להקב״ה[43], והרי הענין דמס״נ הוא יציאה מכל מדידה והגבלה.

ד) **וזהו** גם מ״ש[44] כלה שארי ולבבי צור לבבי וחלקי אלקים לעולם, שנעשה אצלו כליון ותשוקה ותענוג לאלקות, ומדייק כלה שארי ולבבי, כפירוש הראב״ע[45] ששארי זה הגוף, ולבבי זה הנפש, הנה שארי ולבבי (הגוף והנפש) הם אצלו באופן דכלה, אַז זיי שטייען אין אַן אויסגוס און אַן אויסגאַנג להוי׳, וגם כלה מלשון תענוג. וטעם הדבר,

---

33) שם, כג.
34) ראה תנחומא בחוקותי ג. נשא טז. ב״ר ספ״ג. במדב״ר פי״ג, ו. תניא רפל״ו. ובכ״מ.
35) סנהדרין לז, סע״א (במשנה).
36) משלי ו, כג.
37) ראה ב״ר רפל״ט.
38) ראה תנחומא וארא טו. שמו״ר פי״ב, ג.
39) תניא שעהיוה״א בתחילתו.
40) תהלים קיט, פט.
41) ראה סה״מ תרנ״ז ע׳ קנו ואילך. וש״נ.
42) ואתחנן שם, ד.
43) ראה תו״א וישב כט, ב. לקו״ת ויקרא ג, סע״א. ובכ״מ.
44) תהלים עג, כו. — הקאַפּיטל שמתחילים לומר בי״א ניסן השתא (ראה סה״מ י״א ניסן בתחלתו. וש״נ).
45) עה״פ.

מפני שצור לבבי וחלקי (וואָס איז זיין האַרץ, און וואָס איז די שטאַרקייט פון זיין האַרץ, און וואָס איז זיין חלק בעולם) — הוא אלקים. וענין זה הוא אצלו באופן שלמעלה מכל שינויים, שזהו (כלה וגו') לעולם. וכפי שמבאר כ"ק אדמו"ר הצ"צ ברשימותיו לתהלים[46] שענין זה הוא מצד העבודה דבחינת יחידה שבנפש, שהיא העבודה דואהבת את הוי' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך, שאז נקראים בנ"י עושין רצונו של מקום[47], כתורת הרב המגיד הידועה[48]. וכאשר העבודה היא באופן כזה אזי רואים בגלוי בכל דבר שבעולם את הדבר הוי' שבו, כי פי הוי' דיבר.

ומקדים לזה בכתוב[49] מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ, ולכן כלה שארי ולבבי וגו'. והענין בזה[50], כפי שמביא כ"ק אדמו"ר הצ"צ בשרש מצות התפלה[51] בביאור ענין האהבה דבחי' ועמך לא חפצתי, שכך הי' נשמע הלשון ממורנו ורבינו נ"ע בדביקותו שהי' אומר בזה"ל: "איך וויל זע גאָר ניסט, איך וויל ניט דאיין ג"ע איך וויל ניט דאיין עוה"ב כו', איך וויל מער ניט אַז דיך אַליין". והנה, ע"פ הידוע שדיבורו של אדמו"ר הזקן הי' מדוייק בתכלית הדיוק בכל מלה ותיבה, ובפרט שזה הי' בדביקותו, צריך להבין דיוק הלשון (שמדייקים בו גם בהעתקת סיפור הדברים) איך וויל ניט דאיין ג"ע כו' דאיין עוה"ב, מהי הכוונה בהוספת תיבת דאיין. והביאור בזה, שהכוונה היא לשלול אפילו הענין דג"ע כפי שנרגש בו שהוא ג"ע שלך (דאיין ג"ע), נוסף על כללות ענין התענוג שבג"ע. וכידוע משל הבעש"ט[52] עה"פ[53] תפלה לעני כי יעטוף ולפני הוי' ישפוך שיחו, שבשעה שנכנסים להיכל המלך, הנה מצד גודל התענוג בראיית האוצרות שמראים בהחדרים עוד לפני שבאים להחדר שבו יושב המלך, יכולים פאַרטרונקען ווערן און אויסגיין, עד שאין נגשים כלל אל החדר שבו נמצא המלך, מלך מלכי המלכים הקב"ה בעצמו, כי עוד לפנ"ז ישנו כבר כליון הנפש. וזהו תפלה לעני כי יעטוף גו', שתפלת העני היא[54] שיהי' אצלו הענין דלפני הוי' ישפוך שיחו...

---

46) אוה"ת (יהל אור) לתהלים עה"פ (ע' רנח).

47) ברכות לה, ב.

48) או"ת נג, סע"ג ואילך. וראה ספר הערכים־חב"ד ערך אהבת ה' — בכל לבבך, נפשך ומאדך ס"ד ס"ק ו. וש"נ.

49) שם, כה.

50) בהבא לקמן — ראה גם ד"ה ביום עשתי עשר די"א ניסן ה'תשל"א פרקים ח־ט (תו"מ סה"מ ניסן ע' קלד ואילך).

51) פ"מ (דרמ"צ קלח, סע"א). הובא ב"היום יום" יח כסלו. ובכ"מ.

52) כתר שם טוב סצ"ז.

53) תהלים קב, א.

54) כ"ק אדמו"ר שליט"א דיבר בקול חנוק מבכי (המו"ל).

שאינו צריך הבחינה ד"בשמים", גן עדן, ואפילו לא כפי שניכר בו שהוא שלך (דאיין ג"ע), ואינו צריך גם לעוה"ב שהוא נעלה יותר מג"ע, ואפילו לא עוה"ב כפי שניכר בו שהוא שלך (דאיין עוה"ב), כי, גם "דאיין ג"ע" ו"דאיין עוה"ב" הם רק גן עדן או עולם הבא, ולא עצמותו ממש, ורצונו הוא — איך וויל מער ניט אַז דיך, ומוסיף עוד תיבת "אַליין", היינו מהותו ועצמותו כפי שהוא באופן דאין עוד מלבדו[55] ("אַליין").

והנה אף שהענין דמי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ הי' דביקותו של אדמו"ר הזקן, מ"מ, מכיון שענין זה נאמר במאמר חסידות, ונתפרסם בכל העולם כולו, הרי מובן ששמץ מנהו שייך לעבודת כל אחד מישראל. וכללות הענין בזה, שבשעה שיהודי אומר שמע ישראל הוי' אלקינו הוי' אחד[42], שאז הוא מוסר נפשו בכח, ה"ז נחשב כמו העבודה דואהבת גו' בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך, ועד לאופן האהבה דועמך לא חפצתי בארץ כביאור הצ"צ.

ה) **וזהו** ענין יציאת מצרים שבכל יום בהעבודה דק"ש, דקודם ק"ש הוא נמצא עדיין במיצרים וגבולים דקדושה, כי גם לאחרי הקדמת כל התפלה, כולל גם ברכות ק"ש, הרי הוא עדיין לפני הענין דעושין רצונו של מקום באמירת בכל מאדך, ולפני הענין דמס"נ עכ"פ בכח באמירת שמע ישראל הוי' אלקינו הוי' אחד. ורק בשעת ק"ש, ובפרט באמירת פסוק הראשון דק"ש (שבו צריכה להיות כוונה, ובזה יוצאים י"ח הכוונה דק"ש[56]), אזי יוצא מהמיצרים וגבולים שלו, ע"י שמוסר את נפשו להוי' לתורתו ולמצוותיו. ועי"ז הרי הוא כל היום במעמד ומצב דלבי ער[57], היינו, שגם כאשר אני ישנה בגלותא[58] אזי לבי ער להקב"ה לתורתו ולמצוותיו[59], לקיים התומ"צ באופן שלמעלה ממדידה והגבלה, שזהו"ע דבכל מאדך (דעם היות שזהו רק מאד שלך[60], מ"מ, אצלו עכ"פ ה"ז באופן דמאד, למעלה ממדידה והגבלה), היינו, שמבטל כל המיצרים והגבולים שבאופן עבודתו, ובפשטות, שמתבטלת המדידה והגבלה בנתינת הצדקה, המדידה והגבלה בהשיעורים שיש לו בתורה, המדידה והגבלה בהשיעורים שיש לו בעבודת התפלה. ועי"ז מתבטלת גם המדידה והגבלה דעולם, שהקב"ה נותן לו פרנסה מידו

---

55) ואתחנן ד, לה.

56) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סי' ס ס"ה. וש"נ.

57) שה"ש ה, ב.

58) זח"ג צה, ב.

59) ראה יל"ש עה"פ (רמז תתקפח).

60) תו"א שבהערה 30. דרמ"צ קכג, ב. קס, ב. ועוד.

המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה[61], למעלה ממדידה והגבלה, וכמאמר הידוע של אדמו"ר הזקן[62] אַז דער אויבערשטער גיט אידן גשמיות און אידן מאַכן פון די גשמיות רוחניות.

ו) **וזהו** כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, כימי צאתך לשון רבים, וכמבואר בהמאמרים[63], שבכל יום ויום, החל מיום חמשה עשר בניסן שבו יצאו ישראל ממצרים, בעצם היום הזה[64], נמשך ענין היציאה מהמיצרים וגבולים בכל אחד לפי ענינו, היינו, שבכל יום ויום תהי' הגאולה הפרטית של כאו"א מהמדידות וההגבלות שלו, וכאמור לעיל שנתינת הצדקה (שזהו העמוד דגמ"ח שכוללת כל המצוות) היא למעלה ממדידה והגבלה, וכן העסק בעבודת התפלה הוא למעלה ממדידה והגבלה, דאף שבאים אליו ומטרידים אותו שמצד התעסקותו בעניני מסחר, או בעניני עסקנות, או באיזה ענין שיהי', אין לו זמן עבור תפלה בצבור או עבור תפלה בכוונה וכו', מ"מ אינו מתחשב עם זה כלל, ועבודתו בעבודת התפלה היא למעלה ממדידה והגבלה, בכל מאדך, ועד"ז הוא בעסק התורה, שיש לו קביעות עתים לתורה בכל יום ויום, ועאכו"כ ביום השבת קודש ובימים טובים, באופן שלמעלה ממדידה והגבלה. וע"י כללות העבודה באופן של ביטול המיצרים וגבולים, נעשה ביטול הענין דמצרים ברוחניות, מצרים דקדושה, ובדרך ממילא בטל גם הענין דמצרים דלעו"ז, עד שנתבטל גם הענין דמצרים כפשוטו, שזהו"ע הגאולה הכללית דימות המשיח. וזהו גם שמזכירין יצי"מ בכל יום, וגם לימות המשיח, שזהו מצד גודל ההפלאה שבהעבודה דאתכפיא, שגם בהזמן דוימש חושך של המיצרים וגבולים דעולם, נעשית היציאה מהמיצרים והגבלות בנצחון עצום לעסוק בתורה עבודה וגמ"ח, הנה בענין זה יש תענוג מיוחד שאינו גם בהעבודה דאתהפכא, ולכן גם בימות המשיח יזכירו את גודל ההפלאה שבהעבודה דאתכפיא שהיתה במשך זמן הגלות (כמבואר בכ"מ בארוכה[65]). וכללות הענין בזה, שע"י העבודה דאתכפיא סט"א אסתלק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין[66], ועאכו"כ בעוה"ז הגשמי שבו עוסקים בנ"י בלימוד התורה וקיום המצוות ועושין רצונו של מקום בהעבודה דואהבת גו' בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך. וזה

---

61) נוסח ברכה הג' דברכת המזון.

62) "היום יום" כז טבת. אג"ק אדמו"ר מוהריי"צ חי"א ע' לד. וש"נ.

63) ראה ד"ה כימי צאתך תש"ח רפי"ב (סה"מ תש"ח ע' 164).

64) בא יב, מא.

65) ראה סה"מ תש"ח ע' 167 ואילך. תו"מ סה"מ ניסן ע' קנא ואילך.

66) זח"ב קכח, ב. הובא בתניא פכ"ז (לד, א). וראה תו"א ויקהל פט, ד. ובכ"מ.

מקרב את הקץ שם לחושך[67], שיהי׳ בעגלא דידן, בהגאולה האמיתית והשלימה ע״י משיח צדקנו, ויראו בעיני בשר את קיום היעוד כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות.

67) איוב כח, ג.